

GnuCash **nástroj na manažovanie financií**

Zoznam autorov:

Kuboň Kamil, Mardiak Marek, Struhár Pavel, Špalek Lukáš

Táto publikácia vznikla ako študentský projekt v rámci predmetu *GNU/Linux a jeho prostriedky* na Fakulte matematiky fyziky imformatiky Univerzity Komenského v Bratislave.

V práci sú použité názvy programových produktov, firiem a pod., ktoré môžu byť ochrannými známkami alebo registrovanými ochrannými známkami príslušných vlastníkov.

Sadzba programom pdf \TeX

Copyright © 2007 Autori

Ktokoľvek má povolenie vyhotoviť alebo distribuovať doslovný alebo modifikovaný opis tohoto dokumentu alebo jeho časti akýmkoľvek médiom za predpokladu, že bude zachované oznámenie o copyrighte a autoroch. Pritom musí byť zachované aj toto a oznámenie, a to v nezmenenej podobe.

Obsah

Úvod	5
1 Program GnuCash	6
1.1 Inštalácia v Linux - Ubuntu	6
1.2 Inštalácia vo Windows XP	6
2 Účtovanie s GnuCash - základy účtovania	6
2.1 Základné typy účtov	7
2.2 Účtovná rovnica	7
2.3 Princíp účtovnej rovnováhy (Principle of balance)	7
2.4 Rýchlokurz účtovania v GnuCash s príkladmi	7
2.5 Otvorenie nového súboru účtov	8
2.6 Počiatočné naplnenie	10
2.7 Prevody medzi účtami, nerovnováha	12
2.8 Využitie kreditnej karty	14
2.9 Príjmy	16
2.10 Reporty	16
3 Asset Accounts - Účty s aktívami	19
3.1 Liabilities Accounts - Účty s pasívami, záväzkami	19
3.2 Equity Accounts - Majetok	19
3.3 Income Accounts - Účty s príjmami	20
3.4 Expenses Accounts - Účty s výdavkami	20
4 Investovanie	21
4.1 Investovanie-základné pojmy	21
4.2 Terminológia	21
5 Vytváranie účtov/profilov(v zmysle aplikácie GnuCash)	23
5.1 Preddefinované účty	23
6 Účty s úrokom	24
6.1 Vytvorenie účtu	24
6.2 Praktická ukážka	25
7 Vytvorenie investičného portfólia	26
7.1 Vytvorenie účtov pre akciové a zmiešané fondy	26
7.2 Praktická ukážka	27
8 Nákup akcií	29

8.1	Vloženie existujúcich akcií	29
8.2	Kúpa nových akcií	29
9	Predaj akcií	30
9.1	Ukážka-predaj akcií v zisku	30
9.2	Ukážka-predaj akcií v strate	31

Úvod

Pri sledovaní vašich financií Vám želáme veľa úspechov s týmto skvelým programom.

Umožní Vám mať poriadok vo Vašich peniazoch a už nikdy nebudete riešiť dilemu: "Kde mi zmizli všetky peniaze?"

Jednoducho pozriete a vidíte

Bratislava 2007

Autori

1 Program GnuCash

GnuCash je výkonný programový balík, ktorý poskytuje

- sledovanie osobných financií (aj podvojný účtovníctvo)
- manažovanie vlastného portfólia
- plánovanie a umorovanie pôžičiek
- business využitie
- ...

1.1 Inštalácia v Linux - Ubuntu

- Otvoríme konzolu
- A zadáme príkaz "sudo apt-get install gnucash"

Dôležité je aby sme boli pripojený k internetu!

1.2 Inštalácia vo Windows XP

- Otvoríme internetový prehliadač
- Prejde na stránku "<http://www.gnucash.org/>"
- Klikneme na položku v menu Download "Source code, Windows binary"
- Stiahneme aktuálnu verziu do nášho počítača
- A už len jednoducho spustíme stiahnutý súbor a pomocou inštalátora nainštalujeme náš vytúžený GnuCash

2 Účtovanie s GnuCash - základy účtovania

Základnou jednotkou v programe GnuCash je účet (account). GnuCash umožňuje viesť podvojný účtovníctvo (double entry accounting). Každý účet môže mať podúčty, čím vzniká prehľadná stromová štruktúra. Peniaze a majetok sa pohybuje medzi účtami. V nasledovných častiach si vysvetlíme niektoré základy účtovania ako takého.

2.1 Základné typy účtov

Existuje 5 základných typov účtov:

- *Assets (Aktíva)* - prostriedky, ktorými disponujem, napríklad *účet v banke*
- *Liabilities (Pasíva)* - to čo dlhujem, záväzky, napríklad *hypotéka*
- *Equity (Majetok)* - čistá hodnota majetku
- *Income (Príjmy)* - napríklad *výplata*
- *Expenses (Výdavky)* - napríklad *účet za obed*

2.2 Účtovná rovnica

Najdôležitejší vzťah medzi základnými typmi účtov vyjadruje nasledovná rovnica:

$$Assets - Liabilities = Equity + (Income - Expenses)$$

Tento vzťah musí platiť po každej transakcii. Napríklad, ak dostanem príjem (income), zvýši sa mi hodnota aktív (assets). Na druhej strane, ak si požičiam, narastú mi pasíva (liabilities), ale zároveň aj aktíva, keďže mi narástol majetok.

2.3 Princíp účtovnej rovnováhy (Principle of balance)

Každá zmena hodnoty jedného účtu je sprevádzaná zmenou hodnoty iného účtu (účtov) tak, aby platila účtovná rovnica. Každá takáto zmena sa realizuje transakciami nad účtami. Majme klasický príklad: dostanem výplatu, čiže zvýšenie na účte typu *income* mi spôsobí zvýšenie na účte v banke.

2.4 Rýchlokurz účtovania v GnuCash s príkladmi

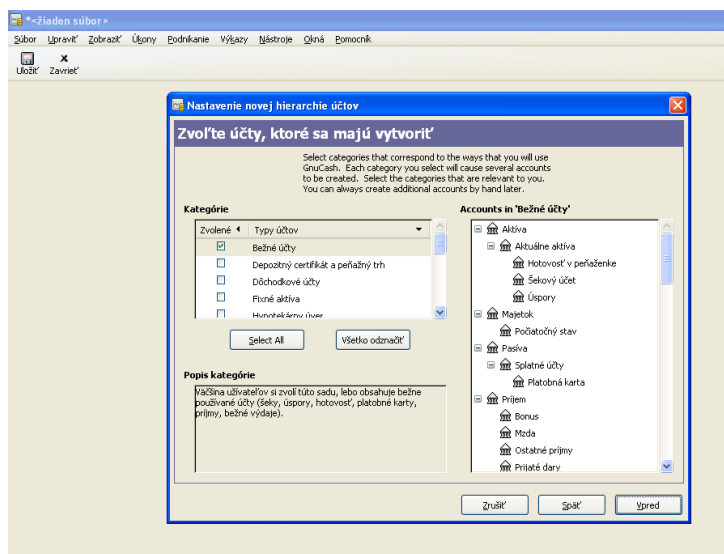
Keďže základy účtovania máme za sebou, môžeme využiť tieto nadobudnuté vedomosti priamo v prostredí aplikácie GnuCash. Tento rýchlokurz je určený tým, ktorí nechcú študovať rozsiahla dokumentácie k softvéru a chcú byť hneď schopní robiť základné veci s programom GnuCash.

Základné účty, ktoré sme si spomenuli už predtým, stretneme hneď na začiatku aj v programe GnuCash. Prvý spomenutý druh účtov je *asset accounts*

(*účty s aktívami*). V rámci týchto účtov môžeme robiť presun z účtu (credit) alebo vklad na účet (debit). Sem patrí v prvom rade hotovosť (cash), čiže peňaženka, domáce úspory (najlikvidnejšie aktíva). Medzi účty s aktívami samozrejme patria bankové účty (bank), akcie (stock) a dlhopisy (bonds), podielové fondy (mutual funds), splatné faktúry (accounts receivable - menej nezaplatené faktúry) a všeobecne majetok (asset - hodnotné cenné veci, nehnuteľnosť, šperky, auto). Na tej istej strane rovnice, ale s negatívnym znamienkom sme mali *liabilities accounts (pasíva)* - tam patria credit card (placitobná karta), accounts payable (účty na zaplatenie) a liability (iné typy dlhov, napr. hypotéka). Na druhej strane rovnice boli kategórie *equity accounts (majetok), príjmy (income) a výdavky (expenses)*.

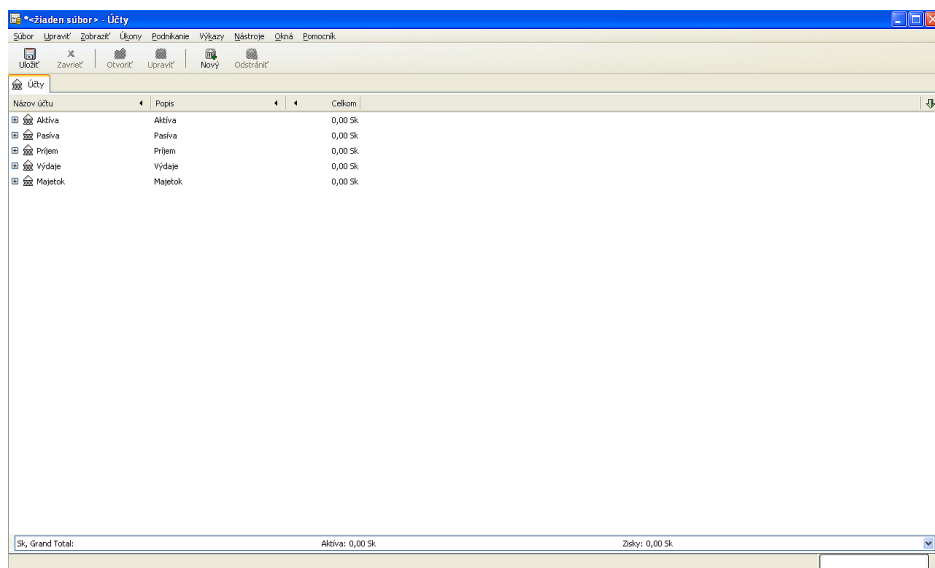
2.5 Otvorenie nového súboru účtov

Podme teda do práce. Otvorme si nový súbor v menu **Súbor** ; **Nový** ; **Nový súbor**. Klikáme ďalej, zvolíme základnú peňažnú menu, v ktorej chceme pracovať (v našom prípade SKK) a následne po kliknutí ďalej sa nám objaví toto okno:

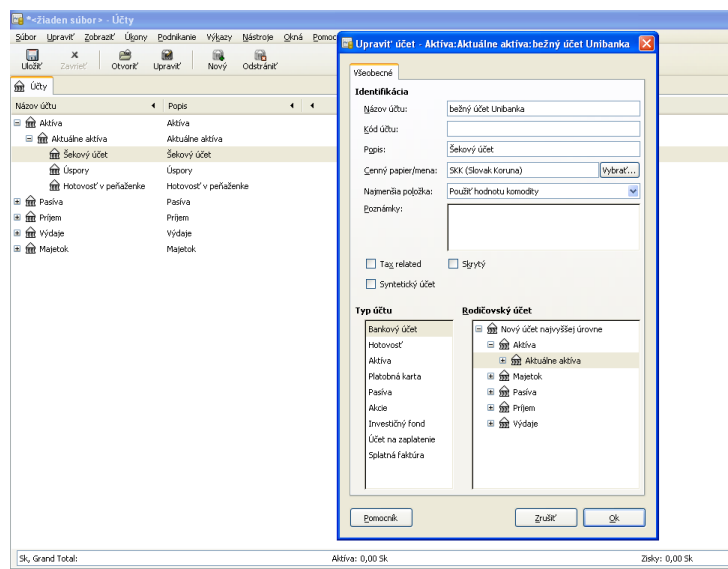

Obrázok 1: Vytváranie nového súboru v GnuCash

Tu si môžeme v ľavom okne zvoliť kategóriu podľa toho, aké účty chceme pri našej práci používať. V pravej časti máme strom účtov podľa kategórie, ktorú sme si zvolili. Po vytvorení nového súboru máme hotovú našu hierarchiu účtov, pričom vidíme nasledovné:

Účet môžeme samozrejme upravovať napríklad tak, že klikneme pravým tlačidlom myši, objaví sa nám kontext menu a v ňom vyberieme voľbu Upraviť účet (Edit account). Znázorňuje nám to tento obrázok:

V tomto menu môžeme meniť identifikáciu účtu, typ účtu a rodičovský účet. Po úprave môže náš hierarchický strom účtov vyzeráť aj takto:

*-<ziaden súbor> - Účty

Súbor Upraviť Zobrazit' Úkony Podnikanie Výkazy Nástroje Okná Pomocník

Uložit' Zavrieť Otvoriť Upraviť Nový Odstrániť

Účty Úrok z bežného účtu

Názov účtu	Popis	Celkom
[-] Aktíva	Aktíva	0,00 Sk
[-] Aktuálne aktíva	Aktuálne aktíva	0,00 Sk
[-] bežný účet Unibanka	Šekový účet	0,00 Sk
[-] Hotovosť v peňaženke	Hotovosť v peňaženke	0,00 Sk
[-] Pasíva	Pasíva	0,00 Sk
[-] Splatné účty	Splatné účty	0,00 Sk
[-] Platobná karta	Platobná karta	0,00 Sk
[-] Príjem	Príjem	0,00 Sk
[-] Bonus	Bonus	0,00 Sk
[-] Prijaté dary	Prijaté dary	0,00 Sk
[-] Úrokový príjem	Úrokový príjem	0,00 Sk
[-] Úrok z bežného účtu	Šekový úrok	0,00 Sk
[-] Ostatné úroky	Ostatné úroky	0,00 Sk
[-] Ostatné príjmy	Ostatné príjmy	0,00 Sk
[-] Mzda	Mzda	0,00 Sk
[+] Výdaje	Výdaje	0,00 Sk
[-] Majetok	Majetok	0,00 Sk
[-] Počiatočný stav	Počiatočný stav	0,00 Sk

2.6 Počiatočné naplnenie

Na obrázku si môžeme všimnúť, že všetky účty majú hodnotu 0 Sk. Z toho dôvodu je potrebné niekam na začiatok vložiť nejakú sumu, z ktorej vychádzame. Je vhodné použiť účet Majetok a podúčet Počiatočný stav (v anglickej verzii Equity a Opening Balances). Dvojkliknutím sa nám otvorí nová karta ako na obrázku dole a na tento účet napíšeme nejakú sumu (v našom prípade 30 000 Sk).

příklad Počiatočný stav

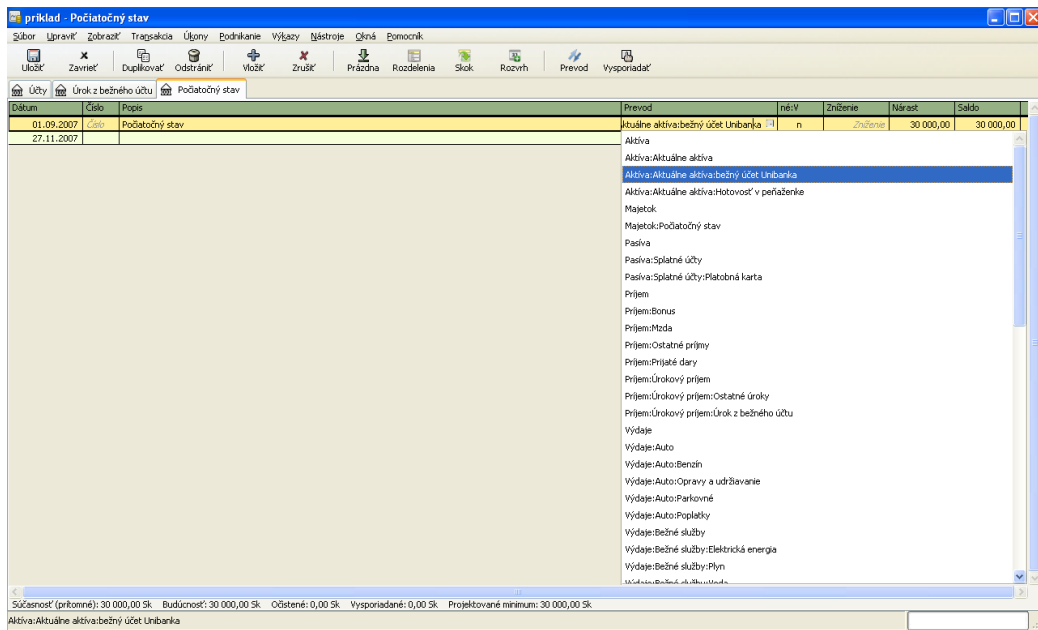
Súbor Upraviť Zobrazit' Transakcia Úkony Podnikanie Výkazy Nástroje Okná Pomocník

Uložiť Zavrieť Duplikovať Odstrániť Vložiť Zrušiť Prázdna Rozdelenia Skok Rozvrh Prevod Vysporiadať

Účty Úrok z bežného účtu Počiatočný stav

Dátum	Celo	Popis	Prevod	né:V	Zníženie	Nárost	Saldo
31.09.2007	Celo	Počiatočný stav	Aktuálne aktíva:bežný účet Unibanka	n	zobrazit'	30 000,00	30 000,00
27.11.2007				n			

Samozrejme, musí nám platiť účtovná rovnica, takže, keďže sme pridali do nášho majetku nejakú sumu, musí sa nám to objaviť aj na strane aktív. V stĺpci "prevod" (Transfer) musíme zvoliť protiúčet. Možnosti protiúctov nám zobrazuje nasledovný obrázok.

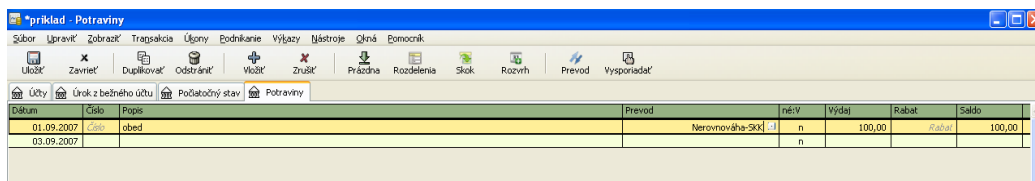

Po počiatkovom naplnení základným kapitálom vyzerajú naše účty takto:

Názov účtu	Popis	Celkom
<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> bežný účet Unibanka Hotovosť v peňaženke 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Šekový účet Hotovosť v peňaženke 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> 30 000,00 Sk 0,00 Sk
<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Splatné účty Platobná karta 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Splatné účty Platobná karta 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> 0,00 Sk 0,00 Sk
<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Bonus Prijaté dary Úrokový príjem Úrok z bežného účtu Ostatné úroky Ostatné príjmy Mzda 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Bonus Prijaté dary Úrokový príjem Šekový úrok Ostatné úroky Ostatné príjmy Mzda 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> 0,00 Sk 0,00 Sk 0,00 Sk 0,00 Sk 0,00 Sk 0,00 Sk 0,00 Sk
<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Výdaje 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Výdaje 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> 0,00 Sk
<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Počiatkový stav 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> Počiatkový stav 	<ul style="list-style-type: none"> <ul style="list-style-type: none"> 30 000,00 Sk

2.7 Prevody medzi účtami, nerovnováha

Keď už máme nejaké peniaze a napríklad máme hlad, môžeme sa napríklad ísť naobedovať. V položke výdaje (Expenses) by sme mali mať podúčet s názvom obed (alebo niečo podobné). Dvojkliknutím sa otvorí nasledovné okno a môžeme uviesť, že sme mali výdaj 100 Sk. V prípade, že nevyplníme kolónku "prevod" (nevedieme protiúčet), naša transakcia bude nevykrytá a dostaneme sa do nerovnováhy. To nám zobrazuje nasledovný obrázok.

Dátum	Číslo	Popis	Prevod	név	Výdaj	Rabat	Saldo
01.09.2007	100	obed	Nerovnováha-Skl	n	100,00		100,00
03.09.2007				n			0,00

Našu situáciu teda vyriešime tak, že najprv "prevedieme" peniaze z bankového účtu do peňaženky (3 000 Sk).

Číslo	Popis	Prevod	né:V	Wklad	Výber	Saldo
09.2007	Počiatkový stav			30 000,00		30 000,00
1.2007	Vyber z bankomatu	Aktiva:Aktuálne aktiva:Hotovosť v peňaženke	n		3 000,00	27 000,00
2007	Číslo	Popis				

Po prevode vyzerajú naše účty nasledovne:

Názov účtu	Popis	Celkom
Aktiva	Aktiva	30 000,00 Sk
Aktuálne aktiva	Aktuálne aktiva	30 000,00 Sk
bežný účet Unibanka	Šekový účet	27 000,00 Sk
Hotovosť v peňaženke	Hotovosť v peňaženke	3 000,00 Sk
Pasiva	Pasiva	0,00 Sk
Splátne účty	Splátne účty	0,00 Sk
Platobná karta	Platobná karta	0,00 Sk
Prijem	Prijem	0,00 Sk
Bonus	Bonus	0,00 Sk
Prijaté dary	Prijaté dary	0,00 Sk
Úrokový príjem	Úrokový príjem	0,00 Sk
Úrok z bežného účtu	Šekový úrok	0,00 Sk
Ostatné úroky	Ostatné úroky	0,00 Sk
Ostatné príjmy	Ostatné príjmy	0,00 Sk
Mzda	Mzda	0,00 Sk
Výdaje	Výdaje	100,00 Sk
Úpravy	Úpravy	0,00 Sk
Auto	Auto	0,00 Sk
Poplatky za bankové služby	Poplatky za bankové služby	0,00 Sk
Krahy	Krahy	0,00 Sk
Káblovka	Káblovka	0,00 Sk
Charita	Charita	0,00 Sk
Ošatenie	Ošatenie	0,00 Sk
Počítač	Počítač	0,00 Sk
Jedleň	Jedleň	0,00 Sk
Vzdelávanie	Vzdelávanie	0,00 Sk
Zábava	Zábava	0,00 Sk
Dny	Dny	0,00 Sk
Sk, Grand Total:	Aktiva:	29 900,00 Sk

Nakoniec potrebujeme vyrovnať všetky nezrovnalosti. Medzi účtami vznikla položka Nerovnováha-SKK (Imbalance-SKK - na obrázku hore ju nevidno). Dvojklikom sa objaví karta so všetkými nevyrovnanými transakciami:

Dátum	Číslo	Popis	Prevod	né:V	Wklad	Výber	Saldo
01.09.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	-100,00
01.09.2007	Číslo	Popis					

Každú vyrovnáme tak, že doplníme do položky "prevod" zdroj, odkiaľ sme čerpali financie na zaplatenie obeda. V našom prípade je to peňaženka.

Dátum	Číslo	Popis	Prevod	něV	Výdaj	Rabat	Sádko
01.09.2007	Číslo	obed	Skpe aktiva:Hotovost v peňaženke	-1	n	100,00	100,00
03.09.2007					n		

Po mnohých takýchto transakciách môže prehľad transakcií v peňaženke vyzerať aj takto:

Dátum	Číslo	Popis	Prevod	něV	Prijem	Výdaj	Sádko
01.09.2007	Číslo	Vyber z bankomatu	:Aktuálne aktiva:bežný účet Unibanka	n	3 000,00		3 000,00
02.09.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	2 900,00
03.09.2007		zmrzlina	Výdaje:Potraviny	n		50,00	2 850,00
03.09.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	2 750,00
04.09.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		45,00	2 705,00
07.09.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	2 605,00
08.09.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	2 505,00
10.09.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		230,00	2 275,00
21.09.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		75,00	2 200,00
05.10.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	2 100,00
06.10.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	2 000,00
09.10.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		150,00	1 850,00
14.10.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	1 750,00
16.10.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	1 650,00
20.10.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	1 550,00
05.11.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	1 450,00
21.11.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	1 350,00
22.11.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		90,00	1 260,00
27.11.2007		obed	Výdaje:Potraviny	n		100,00	1 160,00
28.11.2007				n			

V programe GnuCash si takýmto spôsobom môžeme značiť napríklad aj faktúry za telefón:

Dátum	Číslo	Popis	Prevod	něV	Výdaj	Rabat	Sádko
09.10.2007		faktura za telefón	:Aktuálne aktiva:bežný účet Unibanka	n	500,00		500,00
22.10.2007		faktura za telefón	:Aktuálne aktiva:bežný účet Unibanka	n	490,00		990,00
22.11.2007		faktura za telefón	:Aktuálne aktiva:bežný účet Unibanka	n	1 000,00		1 990,00
22.11.2007	Číslo			n			

2.8 Využitie kreditnej karty

Teraz si ukážeme, ako je možné využiť kreditnú kartu. Do účtu "počítač" (výdavky na počítač) pridáme položku procesor, ktorý stojí 2 000 Sk. Do položky "prevod" uvedieme platobnú kartu.

Dátum	Číslo	Popis	Prevod	néV	Výdaj	Rabat	Saldo
20.10.2007		Ramka			2 000,00		2 000,00
27.11.2007	Číslo	Procak	Pasiva:Splatné účty:Platobná karta	n	2 000,00	Rabat	4 000,00
27.11.2007				n			

Tu vidíme, ako sa nám zmenia hodnoty v rôznych účtoch. V účte pasíva v podúčte platobná karta mám dlh 2 000 Sk.

Název účtu	Popis	Celkom
☐ Aktíva	Aktíva	24 170,00 Sk
☐ Aktuálne aktíva	Aktuálne aktíva	24 170,00 Sk
☐ bežný účet Unibanka	Šekový účet	23 010,00 Sk
☐ Hotovosť v peňaženke	Hotovosť v peňaženke	1 160,00 Sk
☐ Pasíva	Pasíva	2 000,00 Sk
☐ Splatné účty	Splatné účty	2 000,00 Sk
☐ Platobná karta	Platobná karta	2 000,00 Sk
☐ Prijem	Prijem	0,00 Sk
☐ Bonus	Bonus	0,00 Sk
☐ Prijaté dary	Prijaté dary	0,00 Sk
☐ Úrokový príjem	Úrokový príjem	0,00 Sk
☐ Úrok z bežného účtu	Šekový úrok	0,00 Sk
☐ Ostatné úroky	Ostatné úroky	0,00 Sk
☐ Ostatné príjmy	Ostatné príjmy	0,00 Sk
☐ Mzda	Mzda	0,00 Sk
☐ Výdaje	Výdaje	7 830,00 Sk
☐ Poplatky za bankové služby	Poplatky za bankové služby	0,00 Sk
☐ Počítač	Počítač	4 000,00 Sk
☐ Potraviny	Potraviny	1 840,00 Sk
☐ Telefón	Telefón	1 990,00 Sk
☐ Majetok	Majetok	30 000,00 Sk
☐ Počítačový stav	Počítačový stav	30 000,00 Sk
☐ Nerovnováha-SKK		0,00 Sk
Sk, Grand Total:		Aktíva: 22 170,00 Sk
Pasíva:Splatné účty:Platobná karta		

Tento dlh je potrebné vykryť. Urobíme to tak, že dvojklikneme na položku účtu "platobná karta". Objaví sa mi nasledovná tabuľka, do ktorej pridám prevod 2 000 Sk z môjho bankového účtu na moju kartu.

Dátum	Číslo	Popis	Prevod	néV	Platba	Výdavok	Saldo
27.11.2007		Procak	Výdaje:Počítač	n		2 000,00	2 000,00
27.11.2007		Vykrytie dluhu na karte	Aktuálne aktíva:bežný účet Unibanka	n	2 000,00		0,00
27.11.2007	Číslo	Procak		n	Platba	Výdavok	Saldo

Dlh máme vyrovnaný a to sa nám zobrazí aj v celkovom prehľade všetkých účtov.

Názov účtu	Popis	Celkom
Aktíva	Aktíva	22 170,00 Sk
Aktuálne aktíva	Aktuálne aktíva	22 170,00 Sk
bežný účet Unibanka	Šekový účet	21 010,00 Sk
Hotovosť v peňaženke	Hotovosť v peňaženke	1 160,00 Sk
Pasíva	Pasíva	0,00 Sk
Splatné účty	Splatné účty	0,00 Sk
Platobná karta	Platobná karta	0,00 Sk
Príjem	Príjem	0,00 Sk
Bonus	Bonus	0,00 Sk
Prijaté dary	Prijaté dary	0,00 Sk
Úrokový príjem	Úrokový príjem	0,00 Sk
Úrok z bežného účtu	Šekový úrok	0,00 Sk
Ostatné úroky	Ostatné úroky	0,00 Sk
Ostatné príjmy	Ostatné príjmy	0,00 Sk
Mzda	Mzda	0,00 Sk
Výdaje	Výdaje	7 830,00 Sk
Poplatky za bankové služby	Poplatky za bankové služby	0,00 Sk
Počítač	Počítač	4 000,00 Sk
Potraviny	Potraviny	1 840,00 Sk
Telefón	Telefón	1 990,00 Sk
Majetok	Majetok	30 000,00 Sk
Počítačový stav	Počítačový stav	30 000,00 Sk
Nerovnováha-SK		0,00 Sk
Sk, Grand Total:		Aktíva: 22 170,00 Sk

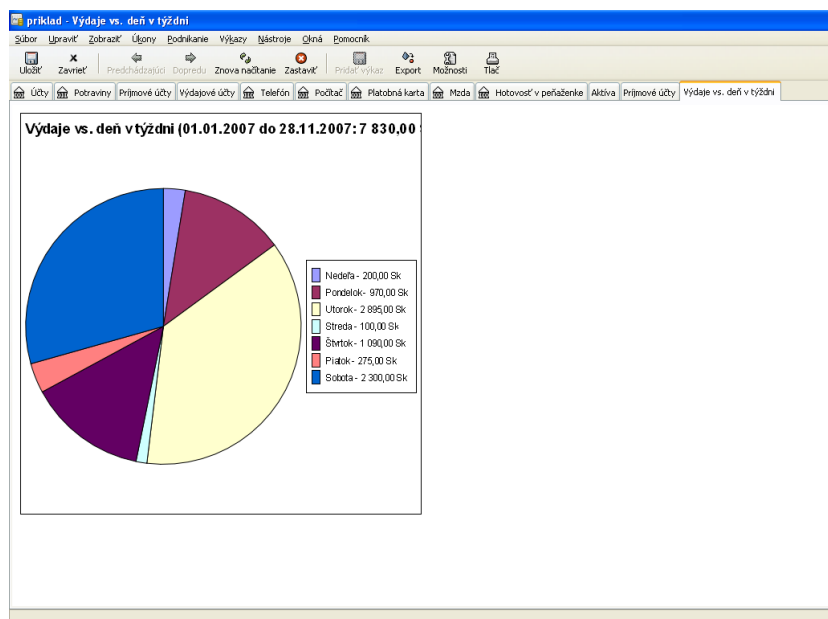
2.9 Príjmy

Rovnakým princípom ako všetko doteraz môžeme riadiť aj svoje príjmy (income). Do položky "Prevod" uvediem, kam bol daný príjem uložený a do položky "Príjem" uvediem sumu:

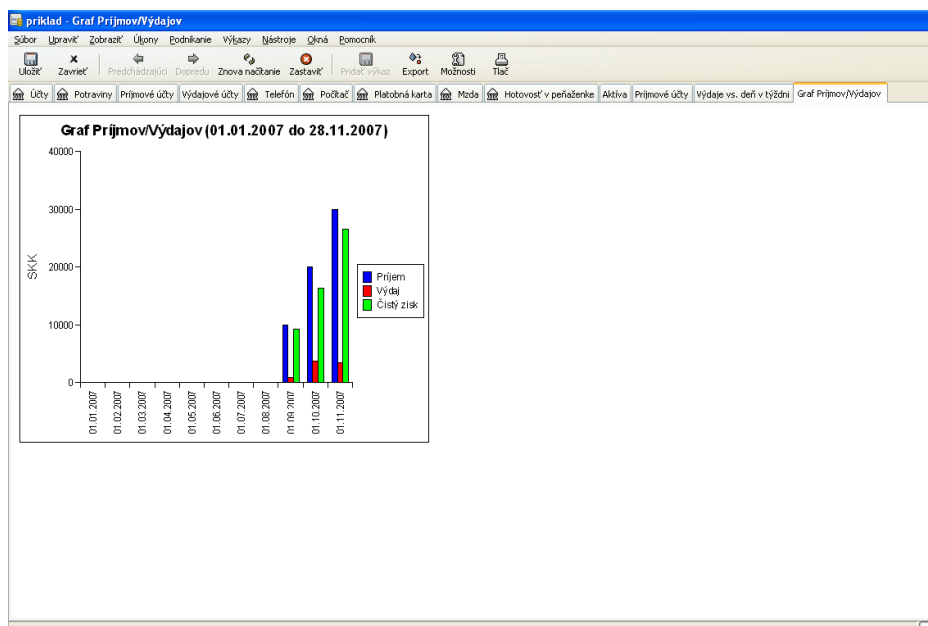
Dátum	Číslo	Popis	Prevod	né/v	Výdavok	Príjem	Saldo
14.09.2007		vyplata, HTML	Aktuálne aktíva:bežný účet Unibanka	n	10 000,00	10 000,00	
14.10.2007		vyplata, PHP web	Aktuálne aktíva:bežný účet Unibanka	n	20 000,00	30 000,00	
14.11.2007		vyplata, uprave linux kernelu pre cinsku mesacnu sondu	Aktuálne aktíva:bežný účet Unibanka	n	30 000,00	60 000,00	
28.11.2007	11	Číslo	Prevod	n	Výdavok	Príjem	Saldo

2.10 Reporty

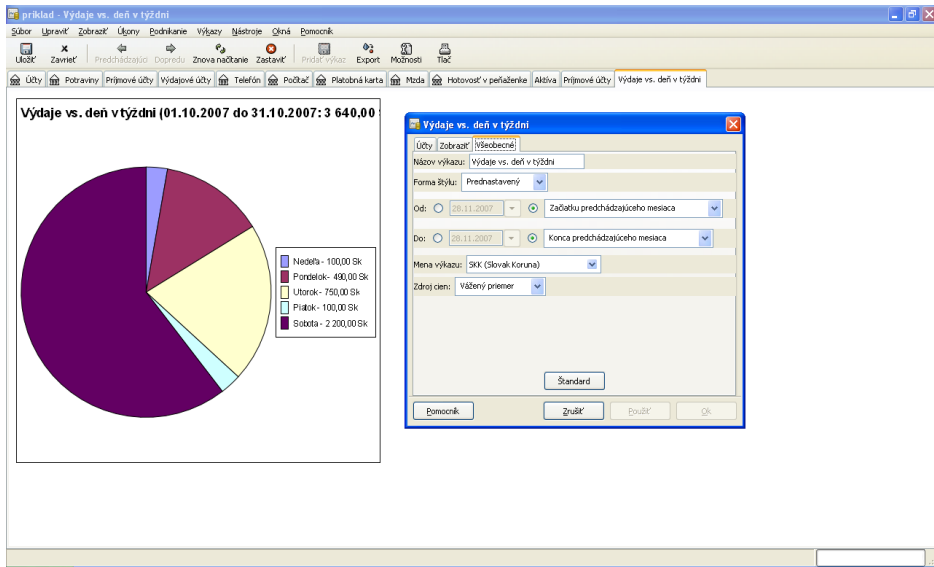
Program GnuCash umožňuje aj vykazovanie správ o účtovaní a prevodoch. V položke Výkazy (Reports) hlavného menu si môžeme vybrať z rôznych druhov výkazov. Tu máme príklad výkazu *príjem a výdaj / výdaje vs dni v týždni* (*Income & Expense / Expenses vs Days of Week*).

Iný výkaz - Graf príjmov (výkazy/ príjem výdaj/ Graf príjmov a výdajov):

Výkazy majú tiež svoje nastavenia v položke menu "Upraviť/Nastavenie výkazu":

3 Asset Accounts - Účty s aktívami

Debet zvyšuje stav na účte - je umiestnený vľavo

Kredit znižuje stav na účte - je umiestnený vpravo

- Cash - Hotovosť
Najlikvidnejšie aktíva, peňaženka, domáce úspory.
- Bank - Bankový účet
Druhý najlikvidnejší typ aktív, peniaze uložené v rôznych inštitúciách, bankách, podmienkou je, že sa dajú ľahko prekonvertovať na hotovosť.
- Stock - Akcie, dlhopisy(Bonds)
Aktíva sa s pomalšou likviditou, treba mať kupcu.
- Mutual Fund - Podielový fond.

- Accounts Recievable - Splatná faktúra
dlhy v ktorých figurujem ako veriteľ, mne nezaplatené faktúry.
- Assets Majetok
tu sa chápú assets ako hodnotné, cenné veci (šperky, nehnuteľnosť, auto), ktoré výrazne figurujú v mojom čistom majetku

3.1 Liabilities Accounts - Účty s pasívami, záväzkami

- Credit Card - kreditná karta
Kreditná karta v podstate vytvára krátkodobé dlhy voči banke, je vhodné si ich evidovať aby sa človek vyhol úrokom z omeškania.
- Accounts Payable - nezaplatené účty
- Liability - iné dlhy, napríklad hypotéka, leasing auta.

3.2 Equity Accounts - Majetok

- Equity - čistá hodnota majetku, vhodné je použiť tento typ účtu ako štartovací zdroj pre naplnenie bankových účtov, peňaženky..
Musí platiť $Equity = Assets - Liabilities$

3.3 Income Accounts - Účty s príjmami

Kredit zvyšuje stav na účte - je umiestnený vpravo

Debet znižuje stav na účte - je umiestnený vľavo

- Income - príjmy

3.4 Expenses Accounts - Účty s výdavkami

Kredit znižuje stav na účte - je umiestnený vpravo

Debet zvyšuje stav na účte - je umiestnený vľavo

- Expenses - výdavky

Čistý zisk=Total income - Total expenses.

4 Investovanie

4.1 Investovanie-základné pojmy

Investícia je niečo do čoho vkladáme finančné prostriedky za účelom generovania zisku, prípadne za účelom predaja za vyššiu cenu ako bola obstarávacia. Na základe tejto jednoduchšej definície, za investície môžeme považovať napríklad rodinný dom, cennú maľbu, vkladové účty v bankách atď. Všetky tieto a mnoho ďalších typov investícií budú podrobnejšie vysvetlené v nasledujúcich kapitolách, s návodom ako využiť GnuCash na ich spravovanie.

4.2 Terminológia

- **Zisk-Capital gains** rozdiel medzi obstarávacou a predajnou cenou investície. Ak je záporný hovoríme o **Strate-Capital loss**
- **Marža-Commission** poplatok ktorý platíme maklérovi za obchodovanie s cennými papiermi
- **Kmeňové akcie-Common stock** cenný papier, reprezentujúci podielové vlastníctvo spoločnosti.
- **Zložené úrokovanie-Compounding** koncept, kedy sa znovu investuje úrok za účelom ďalšieho zisku z úrokov.
- **Dividendy-Dividends** platby v hotovosti, ktoré spoločnosť vypláca spoluvlastníkom na základe prosperovania.
- **Úrok-Interest** cena za poskytnutie finančného kapitálu.
- **Likvidita-Liquidity** vlastnosť investície, určujúca jej čas zámeny za hotovostný kapitál.
- **Obnos-Principal** pôvodné množstvo investovaných alebo požičaných financií.
- **Risk-Riziko** pravdepodobnosť rozdielu očakávanej a skutočnej hodnoty investície v čase predaja. Vysoká miera rizika umožňuje veľké straty aj zisky.
- **Shareholder-akcionár** osoba vlastniaca kmeňové akcie.
- **Delenie akcií-Stock split** concept, kedy firma znásobí množstvo akcií v obehu, napr. 2 za 1. Hodnota jednotlivej akcie sa zmení tak, aby čistá

hodnota vlastníctva ostala nezmenená.

5 Vytváranie účtov/profilov(v zmysle aplikácie GnuCash)

V GnuCash môžeme použiť preddefinovanú hierarchiu investičných účtov, alebo vytvoriť si vlastnú. V najjednoduchšom modeli si môžeme vytvoriť separátne účty pre každý typ investície. Lepšie je ale vytvoriť si hierarchiu, ktorá zoskupí podobné typy investícií. Účty je možné v rámci hierarchie presúvať, bez straty informácií v nich obsiahnutých.

5.1 Preddefinované účty

Vytvoríme nový GnuCash súbor. Následne sa spustí **New Account Hierarchy Setup** Po zvolení defaultnej meny, si musíme zvoliť typ účtu-**Choose accounts to create** Vyberieme voľbu napr.„Investment Accounts“

6 Účty s úrokom

Investície, s fixnou alebo premenlivou úrokovou mierou sú jedny s najjednoduchších a najbežnejších typov investícií. Patria sem bankové vkladové účty, depozitné certifikáty a ostatné typy investícií kde získavame úroky z istiny. Táto časť popisuje tieto typy investícií a ich správu v GnuCash.

6.1 Vytvorenie účtu

Keď sme investovali do investícií s úrokovou mierou, musíme vytvoriť základný účet(Asset account) na zaznamenanie začiatku investície, príjmový účet(Income account) a výdavkový účet(Expense account) pre sledovanie ziskov a poplatkov za vedenie účtu. Nasledujúca ukážka hierarchie zobrazuje stav, kde máme investíciu s úrokovou mierou spolu s vkladovým certifikátom(CD-certificate of deposit)

```
Assets
  Bank ABC
  CD
  Savings
Expenses
  Bank ABC
  Charges
Income
  Bank ABC
  Interest
```


6.2 Praktická ukážka

Teraz naplníme tieto účty skutočnými hodnotami. Predpokladajme, že začíname s 1000\$ na našom bankovom účte s 1% úrokom a kúpili sme vkladový certifikát v hodnote 5000\$ s dobou splatnosti 6 mesiacov s 2% ziskom. Situácia by mala vyzeráť nasledovne.

Account Name	Description	Total
Assets	Assets	\$10,000.00
Bank ABC		\$10,000.00
CD	6 month CD @ 2%	\$5,000.00
Savings	Savings @ 1%	\$5,000.00
Investments	Investments	\$0.00
Brokerage Account	Brokerage Account	\$0.00
Equity		\$10,000.00
Starting		\$10,000.00
Expenses	Expenses	\$0.00
Bank ABC		\$0.00
Charges	Bank ABC service charges	\$0.00
Commissions	Commissions	\$0.00
Income	Income	\$0.00
Dividend Income	Dividend Income	\$0.00
Interest Income	Interest Income	\$0.00
Bond Interest	Bond Interest	\$0.00
CD	6 month CD interest	\$0.00
Savings	Interest on Savings - Bank ABC	\$0.00
\$, grand total:		Assets: \$10,000.00 Profits: \$0.00

Po 6 mesiacoch situácia vyzerá nasledovne, jediná aktivita je príjem s úrokov a bankové poplatky. toto je obrázok registra CD účtu. Nasleduje hlavné okno

Date	Num	Description	Transfer	R	Deposit	Withdrawal	Balance
01/01/2005		Purchase CD	Assets:Bank ABC: Savings	n	5,000.00		5,000.00
01/31/2005		Interest	Income:Interest Income:CD	n	8.33		5,008.33
02/28/2005		Interest	Income:Interest Income:CD	n	8.35		5,016.68
03/31/2005		Interest	Income:Interest Income:CD	n	8.36		5,025.04
04/30/2005		Interest	Income:Interest Income:CD	n	8.38		5,033.42
05/31/2005		Interest	Income:Interest Income:CD	n	8.39		5,041.81
06/30/2005		Interest	Income:Interest Income:CD	n	8.40		5,050.21
06/30/2005			Transfer	n			

Present: \$5,050.21 Future: \$5,050.21 Cleared: \$0.00 Reconciled: \$0.00 Projected Minimum: \$5,050.21
Thursday 30 June 2005

GnuCash po 6 mesiacoch.

Account Name	Description	Total
Assets	Assets	\$10,063.24
Bank ABC		\$10,063.24
CD	6 month CD @ 2%	\$5,050.21
Savings	Savings @ 1%	\$5,013.03
Investments	Investments	\$0.00
Brokerage Account	Brokerage Account	\$0.00
Equity		\$10,000.00
Starting		\$10,000.00
Expenses	Expenses	\$12.00
Bank ABC		\$12.00
Charges	Bank ABC service charges	\$12.00
Commissions	Commissions	\$0.00
Income	Income	\$75.24
Dividend Income	Dividend Income	\$0.00
Interest Income	Interest Income	\$75.24
Bond Interest	Bond Interest	\$0.00
CD	6 month CD interest	\$50.21
Savings	Interest on Savings - Bank ABC	\$25.03
\$, grand total		Assets: \$10,063.24 Profits: \$0.00

7 Vytvorenie investičného portfólia

V predchádzajúcej sekcii sme si vytvorili hierarchiu účtov, teraz účty naplníme investičným portfóliom.

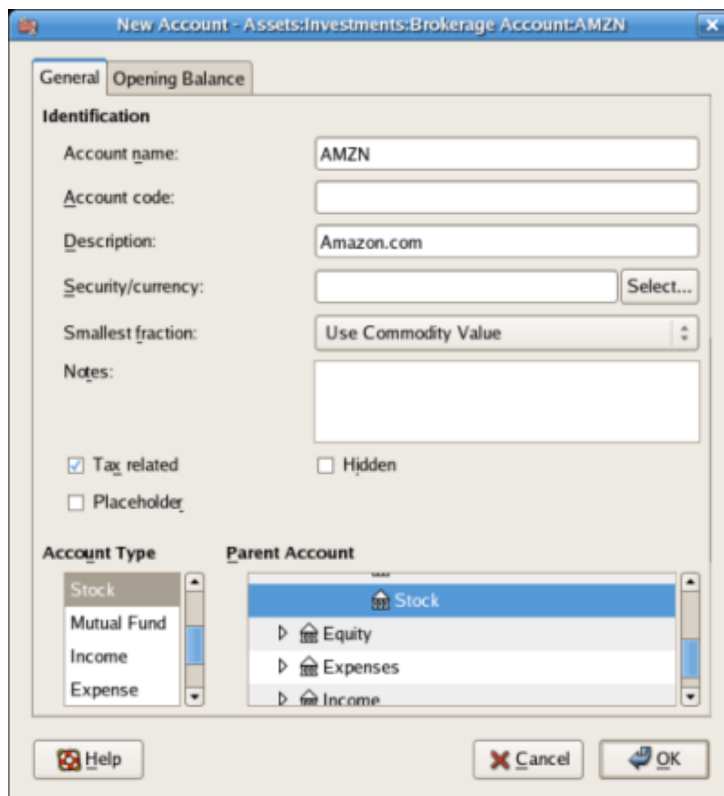
7.1 Vytvorenie účtov pre akciové a zmiešané fondy

V rámci najvrchnejšej vrstvy **Asset**, pár úrovní nižšie máme účet **Stock-akcie**. Rozbalíme strom účtov kliknutím na symbol trojuholníka napravo od mien účtov, až kým nie je strom rozbalený do požadovanej hĺbky. Vytvoríme podúčet typu **Stock** pod účtom **Stock** pre každú akciovú investíciu. Každá táto investícia(Stock) je separátny účet. Volíme rozumné názvy napr.**AMZN,IBM,NST** pre akcie Amazon, IBM, NSTAR. Nasleduje schématický návrh.

```
Assets
  Investments
    Brokerage Accounts
      Bond
      Mutual Funds
      Market Index
      Stock
        AMZN
        IBM
        NST
```

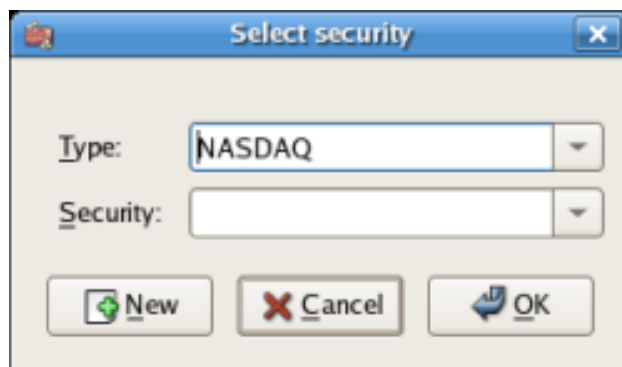
7.2 Praktická ukážka

Predpokladajme, že vlastníme 100 kusov akcií Amazon. Najskôr vytvoríme stock account(akciový účet) zvolením **Stock** účtu a kliknutím na menu **File->New account**. Zobrazí sa New Account dialóg. Nasledujme kroky v sekvencii nižšie.

1. **Account Name** Obyčajne meno akcie napr.AMZN
2. **Account Code** Voliteľná položka, použijeme id podľa vlastného systému triedenia
3. **Description** Voliteľná položka, defaultne zobrazovaná v account tab tree, detailný popis akcie
4. **Account Type** Zvoľme typ účtu z výpisu vľavo dole
5. **Parent Account** Zvoľme materský účet z výpisu vpravo dole
6. **Create the New Security** Pre používanie novej akcie(stock), musíme vytvoriť akciu(stock) ako novú komoditu.
 - (a) **Select Security/Currency** Klikneme na -Select- vľavo od -security/currency-

Musíme zmeniť typ istiny(security) z defaultnej na našu špecifickú akciu(stock). Objaví sa -Select security dialog-

- (b) **Type** Zmeníme typ z aktuálnej na typ v akom sa s istinou obchoduje. NASDAQ v našom príklade.
 - (c) **Create the Security** Klikneme na new a vložíme informácie pre nový typ akcie.
7. **Select the Security** Teraz by sme mali vidieť novú istinu(security) v menu -security/currency-
 8. **Smallest Fraction** Určíme najmenšiu jednotku v akej sa s danou komoditou obchoduje
 9. **Notes** Poznámky...
 10. **Tax Related** Zaškrtneme ak sa transakcie na účte vzťahujú na -Tax Reports-
 11. **Placeholder** Zaškrtneme ak tento účet neobsahuje žiadne transakcie
 12. **Finished** Mali by sme byť vrátený na -New Account dialóg-. Klikneme -OK- pre uloženie

Account Name	Description	Total
Assets	Assets	\$10,063.24
Bank ABC		\$10,063.24
Investments	Investments	\$0.00
Brokerage Account	Brokerage Account	\$0.00
Bond	Bond	\$0.00
Market Index	Market Index	\$0.00
Mutual Fund	Mutual Fund	\$0.00
Stock	Stock	\$0.00
AMZN	Amazon.com	0 AMZN
Equity		\$10,000.00
Starting		\$10,000.00
Expenses	Expenses	\$12.00
Bank ABC		\$12.00
Charges	Bank ABC service charges	\$12.00
Commissions	Commissions	\$0.00
\$, grand total		Assets: \$10,063.24 Profits: \$0.00

Obrázok 2: Práve sme vytvorili účet pre správu akcií Amazon. Náš hlavný účet by mal vyzeráť nasledovne.

Otvoríme okno registrov účtov pre AMZN akciový účet(dvojklikom). Tu vi-
díme **Portfólio**. Dáva nám prehľad o portfóliu našich akcií. Keďže sme ne-
robili žiadne nákupy ani predaje, zatiaľ neobsahuje žiadne transakcie.

8 Nákup akcií

8.1 Vloženie existujúcich akcií

Pre zaznamenanie nákupu prvých 100 kusov akcií, vložíme na prvom riadku transakcie dátum nákupu, popis, prevod z **Equity: Opening Balances**, počet a cenu za kus. položku **Buy** nemusíme vyplňovať, bude predkalkulovaná. Naše AMZN Portfólio by malo vyzeráť nasledovne.

8.2 Kúpa nových akcií

Jediný rozdiel vo vytvorení nákupu nových akcií oproti použitiu už existujúceho účtu, je v tom, že namiesto prevodu peňazí ako v prvom príklade z **Equity: Opening Balances**, použijeme už existujúci účet, v našom prípade -Assets:Bank ABC account-

Nakúpime akcie v hodnote 5000\$ s odmenou za sprostredkovanie 100\$. Najskôr vytvoríme akciový účet pre IBM. Použijeme existujúci -Expense:Commission

Date	Action	Memo	Account	R	Shares	Price	Buy	Sell
01/02/2001	Initial Purchase				100			100
	Buy		Assets:Investments:Brokerage Ac	n	100	20	2,000.00	
			Equity:Starting	n				2,000.00
	Memo		Account	R	Share		1	Buy

Obrázok 3: Naše novovytvorené portfólio

account-. Ak chceme sledovať poplatky(odmeny) za sprostredkovanie k individuálnej akcii, je potrebné vytvoriť ďalší podúčet.

Zadanie transakcie: Zadáme dátum(Date), popis(Description), počet akcií(Shares) sa predkalkuluje teda ho nevyplňame, cenu za akciu(Price), a celkovú hodnotu nákupu(Buy).

9 Predaj akcií

Vkladanie predaja akcií sa robí obdobne ako nákup okrem toho, že celková hodnota obchodu je v poli **Sell** a pole **Shares** obsahuje zápornú hodnotu kôli indikácii predaja.

Korektné zadanie predaja akcií musí byť urobené v -split transaction-. V nej účtujeme zisk(stratu) ako príjem z -Income:Capital Gains-(alebo Expense:Capital Loss). Kvôli bilaterálnej kontrole musíme zadať akciový účet v -split transaction-(delenej transakcie) dvakrát. Jeden zaznamenáva aktuálny predaj a ďalší balancuje príjem.

9.1 Ukážka-predaj akcií v zisku

Ako ukážku, predpokladajme, že sme nakúpili 100 kusov akcií v hodnote 20\$ za kus, a neskôr ich predali v hodnote 36\$ za kus. Hrubý zisk z predaja je 3600\$, čistý zisk 1525\$(odrátať aj poplatku za sprostredkovanie).

Výsledný pohľad.

Date	Num	Description		Tot Shares	Tot Buy	Tot Sell	Balance
01/02/2001		Initial Purchase	Equity:Starting	n 100	20 2,000.00		100.00
03/21/2006		Sell	-- Split Transaction --	n -100	36	3,600.00	0.00
03/21/2006		Sell	Sell Stock for Profit	n -100		100	0.00
		Net Sale	Assets:Investments:Brokerage Ac	n		3,525.00	
		Broker Commission	Expenses:Commissions	n		75.00	
		Profit	Assets:Investments:Brokerage Ac	n		1,600.00	
		Sell	Gross Sale	n -100	36	3,600.00	
		Cap Gain (Long)	Income:Cap Gain (Long):AMZN	n		1,600.00	
03/21/2006				n	1		

Shares: 0 AMZN Current Value: \$0.00
Sell Stock for Profit

Account Name	Description	Total	Total (USD)
Bond	Bond	\$0.00	\$0.00
Market Index	Market Index	\$0.00	\$0.00
Mutual Fund	Mutual Fund	\$0.00	\$0.00
Stock	Stock	\$0.00	\$0.00
AMZN	Amazon.com	0 AMZN	\$0.00
Equity		\$12,000.00	\$12,000.00
Starting		\$12,000.00	\$12,000.00
Expenses	Expenses	\$87.00	\$87.00
Bank ABC		\$12.00	\$12.00
Charges	Bank ABC service charges	\$12.00	\$12.00
Commissions	Commissions	\$75.00	\$75.00
Income	Income	\$1,675.24	\$1,675.24
Cap Gain (Long)		\$1,600.00	\$1,600.00
Dividend Income	Dividend Income	\$0.00	\$0.00
Interest Income	Interest Income	\$75.24	\$75.24
Bond Interest	Bond Interest	\$0.00	\$0.00
CD	6 month CD interest	\$50.21	\$50.21
Savings	Interest on Savings - Bank ABC	\$25.03	\$25.03
\$, grand total:		Assets: \$13,588.24	Profits: \$1,525.00

9.2 Ukážka-predaj akcií v strate

Nákup 100\$ kusov akcií v hodnote 100\$ za kus. Následný predaj v hodnote 50\$ za kus. Celková hodnota nákupu je 10000\$, Hrubý zisk z predaja(strata v tomto prípade) je 5000\$. Strata je teda 5000\$. Poplatky boli 100\$.

Date	Num	Description		Tot Shares	Tot Buy	Tot Sell	Balance
04/01/2000		Initial Purchase	Equity:Starting	n 100	100 10,000.00		100.00
03/20/2006		Sell at Loss	-- Split Transaction --	n -100		5,000.00	100.00
03/20/2006		Sell at Loss		n -100		100	0.00
		Cap Gain (Long) (loss)	Income:Cap Gain (Long):SRWR	n		5,000.00	
		Broker Commission	Expenses:Commissions	n		100.00	
		Net Sale	Assets:Investments:Brokerage Ac	n		4,900.00	
		Sell	Gross Sale	n -100	50	5,000.00	
			Assets:Investments:Brokerage Ac	n		5,000.00	
03/20/2006				n	1		

Shares: 0 SRWR Current Value: \$0.00
Broker Commission

Znova výsledný pohľad.

GuideInvestExample - Accounts

File Edit View Actions Business Reports Tools Windows Help

Save Close Open Edit New Delete

Accounts SRWR

Account Name	Description	Total	Total (USD)
Assets	Assets	\$18,488.24	\$18,488.24
Bank ABC		\$10,063.24	\$10,063.24
Investments	Investments	\$8,425.00	\$8,425.00
Brokerage Account	Brokerage Account	\$8,425.00	\$8,425.00
Bond	Bond	\$0.00	\$0.00
Market Index	Market Index	\$0.00	\$0.00
Mutual Fund	Mutual Fund	\$0.00	\$0.00
Stock	Stock	\$0.00	\$0.00
AMZN	Amazon.com	0 AMZN	\$0.00
SRWR	Slide Rule & Widget Refurbishing Corp	0 SRWR	\$0.00
Equity		\$22,000.00	\$22,000.00
Starting		\$22,000.00	\$22,000.00
Expenses	Expenses	\$187.00	\$187.00
Bank ABC		\$12.00	\$12.00
Charges	Bank ABC service charges	\$12.00	\$12.00
Commissions	Commissions	\$175.00	\$175.00
Income	Income	-\$3,324.76	-\$3,324.76
Cap Gain (Long)		-\$3,400.00	-\$3,400.00
AMZN		\$1,600.00	\$1,600.00
SRWR	Cap Gain off Slide Rule & Widget Refur	-\$5,000.00	-\$5,000.00
\$, grand total:		Assets: \$18,488.24	Profits: -\$3,575.00

KONIEC